EMISIUNEA „ÎN PROFUNZIME”: ÎNTREBĂRI FĂRĂ RĂSPUNS

Cristina CUCOȘ, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării

În prezent, moderatorul joacă un rol important în cadrul emisiunilor (fie cu caracter sociopolitic, fie de divertisment), în special datorită faptului că moderatorul apare în calitate de reprezentant al opiniei publice și datorită abilităților sale de a afla adevărul, de a „descoase” intervievatul, folosind diverse tactici, strategii. Deși se pune accent pe prezența în studio a invitaților competenți, pe abordarea problemelor ce țin de evenimente actuale, totuși, la emisiunile televizate din spațiul mediei autohtone, se observă o insuficiență de răspunsuri din partea actorilor politici.

O atare situație este în cazul emisiunii „În PROfunzime”, difuzată la PRO TV Chișinău, vineri, începând cu ora 21:00. Emisiunea este moderată de jurnalista Lorena Bogza și se adresează tuturor telespectatorilor fără limită de vârstă. Pornind de la trăsăturile distinctive ale dezbaterii – cel puțin doi invitați cu puncte de vedere diferite, caracter polemic, prezentarea problemei prin mai multe unghiuri de abordare etc. –, constatăm că „În PROfunzime” nu reprezintă o dezbatere, ci un interviu, o discuție televizată. În cazul dat, invitatul (mai rar invitații!) nu dezbate o problemă, ci o explică, astfel că nu există contradicții.

Analizând o serie de ediții ale emisiunii (am selectat cinci dintre ele!), am constatat că moderatorul s-a ales, de cele mai multe ori, cu răspunsuri evazive sau refuz de răspuns din varii motive, printre care: a) moderatorul nu s-a documentat suficient; b) a adresat întrebări spontane; c) nu a insistat asupra întrebării, a deviat de la subiect; d) nu a gestionat rațional timpul; e) interlocutorul a știut cum să evite răspunsul sau să refuze să răspundă, prin anumite tactici.

Pentru analiză au fost selectați: Mihai Ghimpu (15 februarie 2016); Valeriu Streleț (8 februarie 2016); Maia Sandu (1 februarie 2016); Igor Dodon, Andrei Năstase și Renato Usatîi (25 ianuarie 2016); Dumitru Diacov (23 noiembrie 2015). În urma analizei, am stabilit că numărul întrebărilor adresate variază după cum urmează: Mihai Ghimpu – 60; Dumitru Diacov – 53; grupul Dodon-Năstase-Usatîi – 42; Maia Sandu – 40; Valeriu Streleț – 33. Ierarhia este aproape la fel la capitolul întrebări fără răspuns. Cele mai puține răspunsuri clare au fost oferite de Mihai Ghimpu (15) și Dumitru Diacov (12). La mijloc se află grupul Dodon-Năstase-Usatîi (7). În același timp, cei mai „cuminți” la capitolul întrebare-răspuns au fost Valeriu Streleț (4) și Maia Sandu (3). Ca rezultat al monitorizării emisiunilor, am constatat următoarele tipuri de relații între moderator și intervievat:

a) Între Lorena Bogza și Mihai Ghimpu există o relație apropiată. Moderatorul nu insistă asupra răspunsurilor, iar invitatul oferă răspunsuri evazive sau știe cum să le evite: adresarea altor întrebări, interogații retorice, glume. Exemple: „Lorena, cât am fost la guvernare, nu cere de la mine”; „Lorena, nu știu cum, dar parcă totdeauna tragi într-o direcție. Concret, Lorena. Ai probe?”; Moderator: „În buzunarul cui se duceau banii?”, Mihai Ghimpu: „Ei, cui, al lui Ion Creangă”.

b) Lorena Bogza și Dumitru Diacov: emisiunea este, din start, drept una de tip anti-Plahotniuc; moderatorul are pe alocuri o atitudine agresivă, adresează întrebări care să pună PD-ul în lumină proastă, întrerupe intervievatul, nu gestionează corect timpul. De asemenea, intervievatul se eschivează de la răspuns. Exemple: „N-o să ies eu acum și o să spun în fața televiziunii"; „Eu cred că la asta o să răspund după pauza ceea (publicitate n. red.)".

c) Lorena Bogza și grupul Dodon-Năstase-Usatîi: moderatorul împărtășește un punct de vedere diferit de cel al invitaților, nu reușește să obțină răspuns la unele întrebări, deși insistă, întrerupe invitații.

d) Între Lorena Bogza și Valeriu Streleț se observă o relație profesională. Invitatul, în câteva cazuri, răspunde evaziv sau se abate de la subiect; pe alocuri, nu poate argumenta.

e) În cazul invitatei Maia Sandu, moderatorul anunță publicitate atunci când subiectul este „fierbinte". Mai mult, Lorena Bogza nu gestionează corect timpul.

În context, formulez câteva concluzii: a) moderatorul uită unele reguli și adresează întrebări nu atât provocatoare, cât cele care ar pune în lumină proastă persoane din politică, pe care nu le agreează; b) obișnuiește să întrerupă intervievatul chiar în momentul în care acesta dorește să spună ceva important, iar după publicitate participanții deviază de la subiect; c) adresează întrebări spontane; d) în unele cazuri, moderatorul nu se documentează și menționează acest lucru în direct; e) relațiile cu intervievații sunt diferite, iar asta se observă și la nivel de atitudine, și la nivel de întrebări.

Recomandat
Dumitru ȚURCANU, dr., conf. univ.